

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ,
ЗА СОБОРНІСТЬ,
ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

ОДИН ЗА
ВСІХ, ВСІ ЗА
ОДНОГО

РІК XXXI. Ч. 44. СКРЕНТОН, ПА., ЧЕТВЕР, 17 КВІТНЯ, 1941.

ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS

SCRANTON, PA., THURSDAY, APRIL 17, 1941. XXXI YEAR. No. 44.

БРИТІЙСЬКО-ГРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ВІД- СТУПИЛИ 35 МИЛЬ НА НОВУ ОБО- РОННУ ЛІНІЮ ВПОПЕРЕК ГРЕЦІЇ

НЕПОТВЕРДЖЕНІ ВІСТКИ ПРО УСПІХ ЮГОСЛА-
ВЬСЬКОЇ ПРОТИ-ОФЕНЗИВИ, ВІДБИТТЯ
СКОПЛІ І НІШУ

ІТАЛІЙЦІ В ЕТІОПІЇ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ З БРИТІ- ЦЯМИ ПРО УМОВИ ЗАГАЛЬНОЇ КАПІТУЛЯЦІЇ

У Греції і Югославії йдуть безперервні завзяті бої, про перебіг яких кружляє багато суперечливих інформацій. У Греції, наскільки можна ствердити, німці пробити спільну оборонну лінію греків і британців та примусили їх відступити на яких 35 миль на південь. Вістки з Югославії настільки суперечливі, що одні з них говорять про розклад югославської армії, а другі, навпаки, про значні успіхи югославян у південній Сербії.

Нова оборонна лінія в Греції

Нова оборонна лінія, на яку відступили грецько-британські війська в Греції, опирається на пасмо високих гір, що тягнуться впоперек цієї країни. Попередня лінія, що тягнулась теж впоперек Греції трохи більше на північ, була проломана німецькими моторовими частинами, так що загрожувало їй оточення.

Нова лінія дає ту користь, що вона значно коротша і через те надається краще до оборони.

Німецькі джерела впевняють, що відступ британців є початком їхньої втечі з Греції. У спеціальних розкидах німці поширюють серед населення Греції погослови, буцім то в пристанях стоять уже готові кораблі, щоб забрати британську армію назад до Африки. Британські джерела спростовують ці вістки дуже рішуче і називають їх безосновною пропагандою.

Скоплі і Ніш заняті сербами?

Вчорашня американська преса помістила сенсаційну вістку, передану кореспондентом Юнайтед Пресс з Югославії, що німецькі війська в південній Сербії потерпіли значну невдачу. Югославяне мали розбити одну механізовану дивізію, в якій було 400 танків, і відверли німців у напрямі Болгарії.

Є несправджені погослови, що важний осередок південної Сербії, Скоплі, відбитий від німців. Таксамо німці мали опустити місто Ніш, трохи далі на північ.

Великі бої йдуть на території Босни, куди вдерлися від заходу італійці. Ситуація в Босні, і таксамо в сусідній провінції Герцеговіна, корисна для югославян.

Італійці переговорюють про капітуляцію

З Етіопії повідомляють, що князь Аоста, головний командант італійської армії, вислав до головної квартири британської армії в Діредава представників для переговорів у справі здачі.

Рештки італійської армії у східній Африці, в кількості яких 75 тисяч вояків, оточені в горах центральної Етіопії і відізані від всякої доставки харчів і зброї. Дальший опір стає для них небезпечним, бо вразі повного заломання за-

грожує масакра етіопцями не тільки вояків, але й цивільних колоністів. Щоб запобігти тому, начальник італійської армії запропонував переговори про здачу.

Бої на границі Єгипту

Тимчасом у північній Африці німецько-італійські війська перейшли з Лівії на територію Єгипту і заняли там прикордонну місцевість Солум. Британські джерела дають до розуміння, що британські війська будуть відступати далі ще яких сто миль у глибину Єгипту і спиняться там твердині Мерса Матру, де вони мають змогу дати добрий бій ворогові.

Кажуть, що через протягнення комунікаційної лінії на яких триста миль від бази ударна сила німецьких наступачих військ значно менша та що таке ослаблення ворога було завданням швидкого відступу британців з Лівії. Одночасно більші відділи надходять до Єгипту з Етіопії, де військові операції повинні на даний час скінчитись здачею італійців.

На території Лівії залишилась ще більша британська залога в твердині Тобрук. Ця твердиня є власне тепер предметом завзятих атаків німецького війська, поки що без успіху. Навпаки, обложена в Тобруку британська залога завдала сильні шкоди німецьким літакам і танкам.

За німецькими звітами, в Тобруку знаходиться яких 40 тисяч британського війська. Однак військові знавці запевняють, що це число дуже перебільшене.

КРИТИКУЄ НОРМАНА ТО- МАСА

Секретар чехословацької народної ради в Сполучених Державах, соціал-демократ Й. Мартінек, надрукував у "Нью Лідер" листа, в якому критикує негативне становище Нормана Томаса до американської демократії. Мартінек доводить, що Норман Томас, борючись за демократію в Америці, недоцінює тих втрат, які має демократія в Європі, і тих можливостей, які може принести Америці перемога Гітлера. В першу чергу — великої конкуренції, яку би зробила Німеччина, маючи в своїх руках "армію рабів" поневолених народів. Конкуренція підірвала би становище не лише капіталістів, а й добробут американських робітників. Перешкода поміч Гітлеру. За демократії робітництво може боротись за свої інтереси, за диктатури буде німим рабом.

ФРАНЦУЗИ ПОМОГЛИ НІМЦЯМ В АФРИЦІ

Англійський часопис "Дейлі Мейл" висловлює здогад, що німецькі підкріплення перевезені були в Африку за таємною допомогою французів. Часопис звертає увагу на те, що англійські кораблі пильно стережуть водняні простори між Сицилією та Північною Африкою і ніяк не могли прогнати німецьких транспортів. Тому залишається лише одна можливість, що німці з Сицилії перевозилися ночами у французький Туніс, а звідти в межах французьких територіальних вод до Триполі.

Кажуть також, що німці дістали для свого наступу французькі тенки з Альжиру.

Як відомо, французький морський міністер Дарлан, що є найбільшим ворогом англійців, у свій час незадовго до німецько-італійського наступу мав побачення й наради з відомими німецькими чинниками. Є відомості, що Дарлан пропонує також у Сирію велику кількість німецьких "туристів", які звідти ширять пропаганду розкладу на ближньому Сході.

НОВА УМОВА НІМЕЧЧИНИ З РОСІЄЮ

З Віші повідомляють, що між Німеччиною та СРСР підписано новий договір про постачання Росією пшениці, мяса, нафти й газоліну, яких Німеччина особливо потребує для операцій на Балкані та в Африці.

Совітська Росія зобов'язалась дати Німеччині мільйон тон пшениці і мяса та мільйон двісті тисяч тон нафти й газоліну. Все це має бути доставлено російськими пароплавами через Чорне Море в Болгарію та Румунію. Це вважають доказом, що Росія не збирається сперечатись з Німеччиною за Балкан.

ЧЕПЛИН ОБВИНУВАЧУЄТЬ- СЯ ЗА ПЛАГІАТ

Відомий автор сценаріїв, Конрад Берковіч, подав на Чарлі Чапліна жалобу в суд за те, що той ніби то скористувався для своєї пєси "Великий диктатор" тим сценарієм сатири, який Берковіч подав Чапліну в 1938 році. Берковіч жадає покриття втрат і виданого в висоті п'ять мільйонів доларів.

ЯПОНЦІ ГРОЗЯТЬ АМЕ- РИЦІ

Японські часописи в Токіо пишуть, що совітсько-японський договір "є серйозним ударом по інтересах і діяльності Сполучених Держав на Далекому Сході". В Берліні урядові кола підкреслюють, що договір "роз'яже японцям руки". Тепер Росія перестала бути "знаком запиту". Вона рішуче повернула "до участі в будові нового порядку для Європи й Азії".

Італійські часописи радісно заявляють, що договір є "найбільшою перемогою 'осі' і смертельним ударом по англійсько-американським інтересам і бажанням на Далекому Сході. Тепер японці, забезпечивши себе збоку Росії, можуть з новою силою взятися за відновлення порядку й миру".

В англійських колах не ховаються, що совітсько-японський договір для Англії не сприятливий. Тепер весь тягар підтримки Хіни впаде на Англію та Сполучені Держави.

СОВІТСЬКА ПРЕСА ХВАЛИТЬ ДОГОВІР

Совітська преса вихваляє підписаний з Японією договір. Він, мовляв, дає широкую змогу СРСР співпрацювати з Японією, не зв'язуючись остаточно з "осою". Часописи підкреслюють, що цей договір по своїй вазі не менший за той, який підписано в 1939-ім році з Німеччиною. "Правда" заявляє, що договір має надзвичайне значіння, бо це є прямий крок до поліпшення відносин між СРСР та Японією. "Дехто — мовляв, — з японських та інших діячів вважає СРСР за зняряддя своєї агресивної політики. Це велика помилка. СРСР, змагаючись до миру, ніколи не дозволить нікому диктувати йому політику, яка чужа його інтересам."

МЯГКОВУГІЛЬНА УМОВА НЕДАЛЕКА

Федеральний посередник Стілмен впевняє, що велика більшість оперейторів підпише ще сьогодні договір з юнією мягковугільних шахтарів. Він певний, що всі північні оперейтори підпишуть. Існує можливість, що частина південних оперейторів також погодиться на спільну умову.

В БИВСТВО ІТАЛІЙ- СЬКОГО РЕДАКТОРА

Невідомий злочинець застрілив в Шикаго редактора італійської газети, Джона Арена. Припускають, що вбивства dokonano з наказу італійських фашистів, тому що Арена розкривав у своїй газеті "Ла Трибуна" діяльність італійської "п'ятої колумни" в Америці та називав по імені визначних провідників фашизму, так "цивільних" як і членів італійського посольства і консульств.

ЗЕМЛЕТРУС В МЕКСИКО

Сильний землетрус наробив багато шкоди в місті Мексико і в південних та західних мексиканських провінціях. Половина міста Коліма в руїнах. В місті Мексико нараховують шкід на мільйон доларів, хоч жертви в людях невеликі. В провінції жертви в людях більші. Вислано військо для втримання порядку і для рятукової акції.

ЕВАКУАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ЖИ- НОК З СССР

В останні часи з тих земель, які забрали Совіти, значно збільшилась евакуація німецьких жінок і дітей. Совітський уряд поясняє це тим, що згідно з договором евакуація має бути швидко закінчена, щоб очистити місця для нових поселенців.

ЗНОВУ БОЇ В ГАРЛАН

При спробі відчинити на сильно одну шахту прийшло до перестрілки між вуглекопами і приватною поліцією компанії. У перестрілці загинуло чотири особи і двацять були ранені. Між вбитими є власник шахти.

ХІНА СТІВОЖЕНА

Хіно-Корейська Ліга в Америці вже 25-го березня вислала листа державному секретареві Голлові, в якому повідомляла, що Японія підпише договір з СРСР не пізніше 29-го квітня і розпочне військову акцію проти Сполучених Держав не пізніше червня.

Перше віщування вже збулось. Чекають другого.

Совіто-японський договір був повною несподіванкою для хінських комуністів, які опинилися перед готовим фактом. Вони весь час агітували, що Чіан Кайшек таємно підготував угоду з Японією, а тут зробив це їх опікун.

БУДУТЬ ОХОРОНЯТИ АМЕРИКАНСЬКІ ТРАНСПОРТИ ПОЗА БОЄВОЮ ЗОНОЮ

Президент Розевелт заявив на пресовій конференції, що американським торговельним пароплавам належить охорона американської флоти на всіх морях, за винятком полосу, де ведуться військові операції. Тимі полосами проголошено море довкола Англії, Середземне Море та донедавна частину Індійського Океану і Червоне Море між Азією і Африкою. Після окупації Еритрії англійцями американський уряд проголосив ту околицю вільною для мореплавства.

Заява президента Розевелта вказує, що американська флота буде охороняти американські транспортні суди до Америки для Англії бодай на частині дороги зі Сполучених Держав до тих пристаней, в яких Англія, Хіна, Греція і інші держави їх заберуть. Цього, казав Розевелт, вимагають американські морські закони.

В зв'язку з тим повідомляють, що в американських пристанях стоять кораблі, закладовані війсьним матеріалом для Хіни. Також поширені чутки, що японці задумують передати частину своїх військових кораблів німцям, які обсаджать їх своїми залогами і будуть пробувати перешкоджувати транспортам так до Хіни, як і до англійських баз на Далекому Сході. Президент відбуде довші наради з командантом американської флоти, адміралом Старком, правдоподібно в справі безпечної доставки американських транспортів через Спокійний Океан.

В конгресі і сенаті ізоляціоністи підняли протести проти плану такої охорони транспортів американською флотою. Вони поставлять вимоги, щоб її заборонити, тому що через таку охорону Америка буде втягнена у війну.

НЕ БУДЕ СТРАЙКУ В СТАЛЕВІЙ ІНДУСТРІЇ

Найбільша американська металева корпорація, Юнайтед Стейтс Стіл Ко., підписала новий контракт з юнією, яка є членом К. І. О., згідно з яким всім робітникам підвищено платню 10 центів на годину. Контракт і підвишка обов'язує від 1-го квітня. Встановлено способи погоджування непорозумінь та старшинства робітників. Контракт підписано перед тим, заки минув реченець, визначений юнією, після якого робітники були б вийшли на страйк. Багато допомогла конференція представників компанії і юнії з президентом Розевелтом, який підкреслював необхідність безперервної праці сталевий індустрії.

Таку саму підвишку дали своїм робітникам інші сталеві компанії, як Бетлегем Стіл, Ріпоблік Стіл, Йонгстайн Іліт енд Тьюб, Отіс і Нешенал-Рамом поверх 600,000 сталевих робітників дістали більшу платню.

Компанія твердить, що ця підвишка мусить відбитись на цінах сталі, а це взагалі піднесе ціни на всілякі продукти в Америці. Робітники кажуть, що підвишку можна цілком добре покрити з додаткових заробітків компанії. Нововстановлене федеральне бюро регуляції цін під проводом Л. Гендерсона одержало наказ точно прослідити справу і не дозволити на неоправдану підвишку цін.

ЗА 30-ДНЕВНЕ ВІД- КЛАДАННЯ СТРАЙКІВ

Секретар праці Ф. Перкінс, голова Ради Оборони В. Кнудсен, секретар флоти Наск і інші високі урядовці висловились за тим, щоб законом встановити 30-денний період, який мусить минути між проголошенням і справжнім початком страйку або локауту в оборонних індустріях. Тих 30 днів мали б бути вжити на заходи, щоб поладити суперечку в мирний спосіб. Деякі юнії противляться такому закону. Проектodawці вказують на те, що така постанова обов'язує вже роками майже один мільйон робітників на залізницях. Вони мусять заповідати страйк на місяць наперед, а й після того речення президент має ще право просліджувати причини страйку та пробувати замирення; під час тих спроб робітники теж не можуть кидати праці, ані підпримати не сміють припинювати залізничного руху.

ЗАГОВІР НА АНТОНЕСКУ

З Бухарешту повідомляють, що там розкрито заговор залізничоохранців, які планували замах на диктатора Антонеску. Його мали вбити під час Великодніх церемоній. Заговорників арештовано.

ПЕРЕГОВОРІ АМЕРИ- КИ З СССР ПРИПИ- НИЛИСЯ

З Вашингтону повідомляють, що переговори, які в останні місяці велись між Сполученими Державами та СРСР, припинилися. Продовження їх залежатиме від точного розсліду наслідків совітсько-японського договору. Хоча державний секретар Голл заявив, що совітсько-японський договір не треба перецінювати і що політика Сполучених Держав залишиться незмінною, проте у Вашингтоні помітно велике невдоволення. Кажуть, що совітсько-американські відносини від того погіршаються. Всі, що сподівались звороту СРСР від держав "осі", дуже зневірені.

ЮГОСЛАВЬСЬКІ ЛІТАКИ В СССР

Мадярське міністерство оборони повідомляє, що понад Мадярщину перелетіло около 30 югославських літаків у напрямку до Галичини.

ГРЕЦЬКІ БІЖЕНЦІ В ТУРЕЧ- ЧИНІ

З Істанбулу повідомляють, що в Туреччину перейшло около 32,000 греків. З того около 12,000 військових, а решта цивільних.

Американський уряд заняв 69 італійських, німецьких і данських кораблів у різних пристанях Сполучених Держав, тому що їхня залога самовільно понижала машини. На образку сфотографовані сліди понижання на італійському кораблі "Алберта" в Порт Ньюарк, Н. Дж.

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

Орган Українського Робітничого Союзу в Скрантон, Па. Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу, за винятком державних американських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

НАРОДНА ВОЛЯ

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
В Сполучених Державах з виїм-ком Скрантон, Па., на рік	In the United States (except Scranton, Pa.), per year
На пів року	Per 6 months
В Канаді, закордонно і в Скрен-тоні, Па., на рік	In Canada, foreign countries and in Scranton, Pa., per year
На пів року	Per 6 months

Ціна поодинокого числа 3 центи	Single copy 3 cents
Телефон: 2-8897	Telephone: 2-8897

Адреса — Address

NARODNA WOLA, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

За оголошення редакції не відповідає

ЗНОВУ РОЗГОЛОС УКРАЇНИ

За останніх кілька тижнів визначні політики та великі газети світових столиць знову заговорили про Україну. Згадали її у зв'язку з совісько-юго-славянським і японсько-совітським договорами, обговорювали при оцінці значіння походу Гітлера на Балкан, пригадали після совітської ноти уряду Мадярщини. При тих всіх згадках говорили про можливість походу Гітлера на Україну, та про совітську турботу, як її оборонити.

В тих замітках Вінстона Черчила, щоденника "Нью Йорк Таймс", провінційної американської, а також канадської, грецької, а навіть турецької преси, про Україну говорилось як про багату добычу для того, хто її має, чи її здобуде. При цьому більше або менше виразно згадували, що там, як і на Карпатській Україні, живе той самий нарід, відмінний від своїх сусідів. Були також пригадки, що Україна хоче бути незалежною.

Все це разом є доказ, що українська справа відома і актуальна у світі, але нічого більше. Про Україну говорять, хто її возьме, хто не дасть, кому вона здалась би, та кому необхідні її багатства, але не як про активну силу, яка своїм власним виступом по одному чи другому боці могла б заважити на висліді війни. Про український визвольний рух натякають, що він може бути не вигідний для Сталіна та що його може використати Гітлер. Нема й згадки, щоб цей рух могли використати самі українці для себе.

Інакше не може бути. Великі держави, заосмотрені в найновіші технічні засоби війни, є в теперішній час надто сильні, щоб безборонний нарід міг проти них виступити. Український селянин і робітник не можуть іти голіруч на тенки і гармати, чи наражувати свої села на руйну з повітря. Закована в дисципліну чужих армій українська молодь мусить сповняти накази й мовчати.

Та війна не буде тривати вічно. По ній мусить прийти мир, у якому перестануть бушувати по світі, а й по Україні, тенки, літаки та панирні дивізії. Слово буде знову за людьми, що продукують всілякі цінності, а не за тими, що їх нищать.

І не є виключене, що при кінці війни, після належного ослаблення воюючих сторін, навіть боева сила українського народу зрівняється на деякий час з силою її теперішніх окупантів, так як це було в 1918 році. Тоді прийде час і нагода для активного виступу українського народу. Можна тільки побажати, щоб між тими, що будуть тоді виснажені війною, нахвалився також найбільший окупант України — Москва.

Сьогоднішні ж згадки про Україну, плани і розрахунки на неї треба оцінювати не з тої точки погляду, чи хто про неї говорить прихильно або вороже, та чи збирається її поневолювати або на свій лад "визволяти". Боротись з поневоленням і за визволення може тільки сам український нарід. Визволення чужими руками, це тільки нова неволя. За те відрадно у тих новинах є можливість, правда, дуже далека і мало правдоподібна, що два теперішні окупанти українських земель могли б колись з собою воювати. Ще більш відрадним є те, що на випадок такого зудару, чи навіть без нього, не треба вже стільки писати, говорити й переконувати світ про те, що є Україна. Про це вже люди знають краще, ніж знали двадцять кілька літ тому.

СТРАЙКОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

"Страйкова філя", яка на думку деяких газет, радіових промовців та консервативних членів конгресу й сенату "залитвала Америку", значно осіла. Робітники у фабриках Форда, а їх є поверх сто тисяч, вертають до праці після того, як Форд погодився визнати їх представником ту юнію, яка здохде більшість у голосуванні, що його переведе федеральна влада. Юнія автомобілевих робітників, що належать до Конгресу Індустріальних Організацій, певна перемоги.

До заповіданого страйку в сталевій індустрії не прийшло. Найбільша компанія Юнайтед Стейтс Стіл, а за нею менші, як Бетлегем Стіл, Ріпоблук Стіл і інші, дали всім своїм робітникам підвишку 10 центів на годину, заключили контракт з юнією і тільки відмовились від "чек-оф".

У м'якувугільній індустрії ще тільки південні компанії пручаються. Вони не хочуть платити своїм робітникам так само, як платять північні оперейтори. Хоч їх продукція зросла за останній рік вдвоє, то вони все таки вважають, що краще не заробляти

нічого, ніж зменшити свої заробітки на 40 центів денно на робітника. Стільки вносить ріжниця між південною і північною платнею. Однак є вигляди, що і в цій індустрії вдасться знайти способи, які покладуть кінець теперішньому страйкови. Дуже можливо, що північні компанії отворять свої шахти, а південні від того змигнуть.

Все це показує, що робітники піднімали в тих величезних галузях промислу оправдані домагання. Розумні становище компанії від самого початку суперечки могло оминати страйки у Форда, в м'якувугільному промислі та в деяких сталевих компаніях. Коли ж ті страйки таки вибухли, то тепер ясно, чия це була вина. Особливо ж ясно після того, як замирення з Юнайтед Стейтс Стіл сталось без ніякого страйку.

ВСЕ НА ТОМУ САМОМУ МІСЦІ

В російській публіцистиці за свої плани, а хитро їх приховують. Як тільки збираються зробити якусь пакість Англії й Америці, зараз совітські представники в Лондоні і Вашингтоні починають робити дуже приємними; преса з Лондону й Вашингтону запевняє, що російські знами вже ту його "здібність" і кожного разу попереджали, щоб був обережним. Візник навіть обурювався на такі зауваження. "Я сам добре знаю. Будьте спокійні." Отак наговорить, наговорить і раптом — брик. Візок догори погами, подорожній покотився, а візник здивовано чухає потилицю: "І як воно так? Кожного разу на тому самому місці."

Оцей образок нагадується нам кожного разу, як СССР обдурить англо-американських дипломатів і політиків. Кожного разу тим самим способом і на тому самому місці. Рожевий туманом, саме в час, як хоче напакостити.

Нераз уже звертали ми увагу читачів, що пації деяких англо-американських політиків на те, що СССР "порозумнішає" і зрозуміє, що його інтереси по стороні демократичних держав, безпідставні. СССР зовсім не дурний і свої інтереси добре знає. Справа лише в тім, що його інтереси, як імперіалістичні, ближчі до німецьких, ніж до англо-американських. І тут ніякий розум англо-американців на СССР не вплине, бо СССР живе і буде жити своїм розумом, своїми інтересами. А то інтереси російського імперіалістичного хижака, який віками мріє про нагоду знищити, ослабити, прикрутити "пакостіну англичанку", що загородила йому шляхи в Азії.

В Європу Росія не йде і не думає йти. Чим там поживишся? Але Азія — невечерна скарбниця. Туди саме російський імперіалізм хотів би розгорнутись. Чи треба — це друга річ. Імперіалізм керується не потребами, а зазіханнями. І його російське несе око ззирає не в Європу, а в Азію. А там на шляху Англія. Тому висновок ясний.

І що б тут хто не говорив про спільні інтереси Англії й Росії, російський імперіалізм добре знає, що всяке ослаблення Англії є поширенням російських можливостей в Азії, а всяке скріплення Англії — обмеження їх. Це є історична основа російської імперіалістичної політики. Підкріплена досвідом імперіалізму большевицького.

Ніяк цього англо-американські "розумні люди" не змінять. Не перемовлять, не заговорять, не перечать большевиків. Доки большевики будуть російськими імперіалістами, доти стоятимуть проти Англії. Отверто чи приховано. Але незмінно. І доки англо-американські політики цього не усвідомлять, доти все будуть у становищі того візника, який неминуче кожного разу перекидаєме своїх подорожніх на тому самому місці.

Розуміється, большевики, як імперіалісти, не кричать про свої плани, а хитро їх приховують. Як тільки збираються зробити якусь пакість Англії й Америці, зараз совітські представники в Лондоні і Вашингтоні починають робити дуже приємними; преса з Лондону й Вашингтону запевняє, що російські знами вже ту його "здібність" і кожного разу попереджали, щоб був обережним. Візник навіть обурювався на такі зауваження. "Я сам добре знаю. Будьте спокійні." Отак наговорить, наговорить і раптом — брик. Візок догори погами, подорожній покотився, а візник здивовано чухає потилицю: "І як воно так? Кожного разу на тому самому місці."

свої плани, а хитро їх приховують.

Як тільки збираються зробити якусь пакість Англії й Америці, зараз совітські представники в Лондоні і Вашингтоні починають робити дуже приємними; преса з Лондону й Вашингтону запевняє, що російські знами вже ту його "здібність" і кожного разу попереджали, щоб був обережним. Візник навіть обурювався на такі зауваження. "Я сам добре знаю. Будьте спокійні." Отак наговорить, наговорить і раптом — брик. Візок догори погами, подорожній покотився, а візник здивовано чухає потилицю: "І як воно так? Кожного разу на тому самому місці."

Так було й останній раз.

Стоять тепер англо-американські візники з батіжками, чухають потилиці і здивовано запитують: Як же це так? А дорікання Болгарії за вилучення німців? А договір з Туреччиною? А симпатії до Югославії? А погроза Мадярщині? А Дарданелі? А поміч Хіні? Та ж все це не в'яжеться з совіто-японським договором.

В тім то й річ, що в'яжеться. І дуже тісно. Тільки не з англо-американського боку, а російського; з боку інтересів совіто-російського імперіалізму. З боку того внутрішнього таємного порозуміння, яке існує між диктатурами про поділ старого континенту на "сфери впливу". Про те нераз у пресі писалося, але під увагу чомусь не береться. Гітлерові — Західна Європа; Сталінові — Схід Європи, Західна та Середня Азія, Японії — Схід Азії. Кордони сфер — Балкан та Хіна. Детальне розмежування, залежно від конкретних обставин. Але Дарданелі вже в сфері СССР, а в Хіні — скільки хто (Росія і Японія) від Чіан Кайшека вилучать. Цей план і здійснюється.

СССР не має чого нарікати на свого союзника. Болгарія буркнув, щоб не мріяла про війну з Туреччиною, бо це її Німеччині, її Росії не потрібні. З Туреччиною договір, бо доля її у випадку перемоги Гітлера передірена — мирне підпорядкування Росії; Югославії усмішка і підбаворення, щоб опиралась і тісніше прив'язувала до себе німецькі сили, аби не появилось у них спокуси ханпнути щось на схід Балкану більше, ніж умовлено. Було трохи насторожені, чи не дурить німець, коли стався нацистичний переворот в Іраку, який по умові входить у совітську сферу впливу, але нашірми походу німецьких військ на Балкані показали, що німці виконують умову: бють на Салоніки і на Захід. Не йдуть на Дарданелі. Дарданелі їм не потрібні, раз є в руках Салоніки. З Салонік триматимуть під контролею і Дарданелі.

Перед Росією, згідно з таємним порозумінням, розгортається перспектива проходу до океану через Персію. Тому потрібний договір з Японією, щоб вона не перешкождала. А Японії договір також потрібний, щоб їти на Індохіну, Сінганур, Голандську Індію.

Дехто потішає себе тим, що СССР не згодився припинити поміч Хіні. Нема чого тіши-

ТОРГОВЕЛЬНЕ ЗНАЧІННЯ ДАЛЕКОГО СХОДУ

У зв'язку з совісько-японським договором цікаво пригадати, що саме є джерелом неспокою на Далекому Сході і чому згаданий договір є загрозою для Сполучених Держав.

Першорядний матеріал для цього дає товстий японський кварталник російською мовою "Восточное Обозрение", що видається в Дайрені, Манчурія. В число 4 за минулий рік професор політичної економії Токійського університету, Томосабуро Такагі, в статті "Світове господарство й тихо-океанська проблема" підкреслює, що в світовому господарстві наступила "тихо-океанська доба", тобто: торгівля на Пацифіку стала осередком світової торгівлі. Тому сприяло прокопання каналів у Суезі й Панамі, величезні природні скарби Далекого Сходу та зручність морського транспорту. На Далекому Сході збіглися всі світові купці. Найбагатіші англійські та американські, а після них французькі та німецькі.

Осередковою державою цієї частини світу є Японія. Хіна відстала й якоїсь ролі в індустрії чи торгівлі відігравати не може. Таким чином перед очима Японії ріжні чужі підприємці забирають і вивозять скарби, якими вона сама могла колись покористуватись, а туди привозять свої вироби, за які здобувають великі прибутки. З того й почалася воножечка. Японія не може примиритись з тим, щоб її усувалося від "належного їй місця" в використанні Далекого Сходу. Тим більше, що 52% її вивозу йде саме до цих тихо-океанських просторів (Хіна, Індохіна, Малаї, Зондські Острови, Філіппіни та дрібні острови Пацифіку), а ввозиться звідти 46% всього імпорту. В той час, як Англія вивозить туди лише 23% свого вивозу, а ввозить звідти 24% імпорту.

Табличка торгівлі в країнах Далекого Сходу, тобто: східної та південної Азії й Океанії (приазійських морів) показує, що від 1929 до 1938 року включно у східній Азії вивіз Японії зріс з 20.3% на 48.1%, а ввіз з 22.9% на 55.2%; вивіз Америки впав з 20.9% на 15.9%, а ввіз з 14.3% на 12.2%; вивіз Англії зріс з 6.5% на 11.4%, а ввіз впав з 9.5% на 6.1%; вивіз Німеччини зріс з 10% на 22%, а ввіз з 4% на 9.5%; вивіз Франції упав з

тис. Сталін хоче помічу хінським комуністам приборати до своїх рук частину Хіни, відірвати її від Чіан Кайшека. Тут два азійські хижаки "чесно" погодилися: хто що від Чіан Кайшека урве, то й його. Головне ж — Сталін не перешкоджатиме Японії забирати Індохіну, Сінганур, Голандську Індію.

Не виключене, розуміється, що Сталін у певних обставинах зажадає від Гітлера дозволити йому забрати Карпатщину. Раз, мовляв, тобі припадає ціла Болгарія та Югославія, а Мадярщина розростається коштом Румунії й Югославії, то дай і мені чимсь поживитись. І Гітлер дозволить "визволити" Карпатщину. Бо Гітлерові важливіше заспокоїти Сталіна, ніж Горті. Горті нехай тішиться Банатом.

Ні за Балкан, ні за Хіну хижак не посваряться. Поділяться, як раніш намічено. Хіба що вкрутять хвоста котромусь меншому.

Тому приписування їм людського розуму й очікування від них людської поведінки тільки шкодить. Перекидає сподіванки кожного разу на тому самому місці.

Н. Григорієв

ФОНД РЕКОРДОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

(Виказ число 6)

За почином Українського Конгресового Комітету наспіли далі оці датки і замовлення на рекордовання української пісні у виконанні хору проф. Олександра Кошиця:

Збірка з нагоди річниці 59-го відділу Союзу Українок Америки, Болтмор, Мериленд, даток	\$ 5.00
Збірка на зборах відділу 51 У. Р. Союзу, Сисеро, Іл., даток	11.00
Збірка на хрестинах у гр. Мирослава Трипелюка, Нью Йорк, Н. Й., даток	5.50
К. Качмарова, Ст. Пол., Минн., замовлення	10.00
Андрій Турко, Оліфант, Па., замовлення	10.00
Збірка на срібнім весіллі у гр. Анни і Степана Пограничних, Елізабет, Н. Дж., два замовлення	20.00
Юрій Шумовський, МекКіз Ракс, Па., замовлення	10.00
Григорій Боєчко, Бруклін, Н. Й., замовлення	10.00
Іван Микитка, Джерзі Сіті, Н. Дж., замовлення	10.00
Дмитро Братусь, Рочестер, Н. Й., замовлення	10.00
Передтим проголошено	\$1,009.48

РАЗОМ

\$1,110.98

З замовлень, які наспіли дотепер, у виказі подані тільки ті, що заплачені готівкою. Хто прислав замовлення без грошей, того прохається прислати належитість за десять рекордів (20 пісень) в сумі \$10.00. Конгресовий Комітет гарантує замовляючому, що вони одержать замовлені рекорди, або зложена ними сума буде їм повернена в цілості, якщо через брак відповідної кількості замовлень виконання рекордів не буде можливе.

Кому так вигідніше, той може пересилати датки чи замовлення також через канцелярії запомогових організацій або редакції їхніх газет. Касієр Конгресового Комітету видасть посвідки на такі посилки після дорочення йому грошей.

Степан Корпан

касієр Українського Конгресового Комітету

6% на 2.3%, а ввіз зріс з 0.9% на 1.1%.

Отже: у східній Азії зросла торгівля Японії та Німеччини. Торгівля ж Америки, Англії та Франції в тій чи іншій мірі на вивозі чи ввозі, чи й обох галузях впала.

В південній Азії торгівля Японії у вивозі впала з 7.3% на 6.8%, а у ввозі піднялася з 6.8% на 7.8%; торгівля Америки впала у вивозі з 22% на 19.4%, а у ввозі зросла з 8.8% на 11.1%; Англії — зросла у вивозі з 17.8% на 22.2%, а у ввозі впала з 23.4% на 16.6%; Німеччини — у вивозі впала з 8.7% на 8%, а у ввозі зросла з 4.6% на 5.4%; Франції — зросла у вивозі з 6% на 6.4%, а у ввозі впала з 2.7% на 2.4%.

Отже: найбільше втрати на вивозі має Америка, а найбільші здобутки — Англія.

В Океанії торгівля Японії впала у вивозі з 6.9% на 3.7%, а вивіз піднявся з 2.5% на 3.7%; Америка втратила на вивозі з 6% на 2.1%, а на ввозі з 19.6% на 12.5%; Англія зросла на вивозі з 52.6% на 74.1%, а на ввозі втратила з 38% на 34.9%. Втратили й Німеччина та Франція.

Отже: і в Океанії зросла торгівля Англії.

Таким чином: в північній Азії зросла торгівля Японії та Німеччини, а в південній та Океанії — англійська. Це є два головні конкуренти.

Та до Англії наблизилась Америка, бо хоч в загальному

Я. Кс.

ПОКАЗУЮТЬ МАШИНУ ДО "ЗАТЕМНЕННЯ" МІСТ

Два винахідці показують сенатській комісії для військових справ свій винахід, що буди́м то може перервати електричний струм в кожному американському місті і в одну мить спричинити загальне затемнення.

АМЕРИКАНСЬКА ЄДНІСТЬ У ТЕПЕРІШНІЙ КРИЗІ

Пані Френклін Д. Розевелт прийняла уряд почесної президентської Національної Комітету, який тепер формує Загальну Раду Американської Єдності, до якого будуть входить представники усіх національних груп по всіх сторонах краю. Таке проголошено на спільній вечірній, влаштованій Загальною Радою дня 3-го квітня, де було поперх тисячу учасників, що представляли всі національні групи.

На згаданій вечірній, котрою провела п-ні Розевелтова, піднесено спільність інтересів усіх американців, без різниці їх походження, віри чи раси, для береження та поширення американських ідеалів у теперішній кризі. Головну промову на тему американської єдності виголосила п-ні Розевелтова, в якій окремо похвалювала лояльність американців чужинського роду. Далі промови на ту тему виголосили: присутній генеральний прокуратор Роберт Г. Джексон; сенатор Гарольд Г. Буртон з Огайо; Арчибалд МекЛіш, конгресовий бібліотекар; М. Ф. Венджінек, видавець польського дневника в Нью-Йорку "Нови Свят"; Луїс Адамс, письменник і редактор "Камон Гравнд"; Елмер А. Картер, негерський редактор "Опартуніті" і член Апеляційної Ради Аскурації від Безробіття стейту Нью-Йорк; Едвард Корсі, бувший комісар імміграції на Еліс Айленд, а також Рід Луїс, директор Загальної Ради Американської Єдності.

"Кожна людина завдячує свій побут на цій свободній континенті, посередно чи безпосередно, імміграційному рухові, — заявив генеральний прокуратор Джексон. — Деякі, подібно до мене, це продукт тої давньої імміграції, котра вже затратила сліди про своє європейське походження. Але це не повинно бути вимовою відносно порозуміння між собою. Люде старого іммігрантського походження можуть багато прислужитися для нашої оборони краю тим, коли дружно стиснуть руку нового іммігранта, а це створить сталу і повну охорону американських свобод."

Генеральний прокуратор опрокинув думку про поважну нелояльність серед великого числа чужинців у Сполучених Державах. Таку саму думку було поширено підчас останньої світової війни невідповідальними одиницями і хоч тоді було багато більше чужинців, ніж тепер, то уряд вважав за відповідне інтернувати з них всього тільки 2,200 людей. Що більше, він заявив, що уряд має тепер кращу спроможність протиділати якому небудь протидержавному рухові, викликаному чужинцями або громадянами.

Р. Джексон теж заявив, що "ми щойно викінчили, при повній кооперації таких самих чужинців, першу того рода реєстрацію чужинців. З реєстрованих вже скоро будуть зроблені окремі списи і тоді будемо знати, хто вони, де живуть, звідки походять, і зможемо відділити тих, що мають за собою проступне минуле. Що більше, зможемо дуже скоро перевірити особні групи чужинців якої небудь особливої національності, в цілім краю або певній місцевості, та визначити тих, що мають військовий або фаховий досвід. При допомозі цих детальних списків уряд зможе успішно погляджувати всі питання чужинців на основі їх власної оцінки і не звалювати вини на загаль".

Ми далекі від того, щоб серед нас існувала так звана "п'ята колона" і ми тим не повинні турбуватися. Р. Джексон каже, що тим можуть журитися такі самі проводирі тоталітаризму, бо в їх поширенні державах є мільйони "чужинців і непожаданих підданих, готових до пісти і на крайочку бунту. Серед них

треба держати спокій при помочі скоростріла і концентраційних таборів. Така власне обставина творить найбільш вигляди на "п'яту колону" в історії народів світа".

Р. Джексон закликав до агресивної пропаганди "проти п'ятої колони і самого п'ятого колоніста", котру можна повести при допомозі чужинців і громадян чужинського роду в Сполучених Державах.

"Даючи допомогу нашим іммігрантам з недавню приданих країв, — він говорив, — ми можемо відігравати до європейців їх рідною мовою і сказати їм про поступ і щастя їх земляків на вільній землі в Америці і тим піднести їх на дусі в боротьбі за створення нового життя в кожному окупованім краю на основах демократії. Лояльні чужинці не є непростими гістьми, яких тільки будеться толерувати. Вони творять не оцінені й скарб для оборони демократії, якщо зуміємо їх собі приєднати."

Р. Джексон не закриває факту, що остало ще багато справ до наладнання у Сполучених Державах, а саме для поправки відносин чужинців та іммігрантів, щоб тісніше їх зв'язувати з демократичними принципами. Один з перших кроків, які треба почати, говорив він, це злагодження імміграційних законів для тіснішої, однак справедливої контролю. Законів про депортацію чужинців також не можна виконувати через світові, безпорядки. Для того цілу першину процедуру треба поправити і поручити особній комісії, щоб могла остаточно погляджувати депортаційні справи по переведенню відповідного пересування дотичних чужинців. Таким чином, він заявив, було би можна лояльних чужинців легалізувати, а переступників належно показати.

"Однак, які міри ми не приняли б для відріжнювання чи вибору на будуче, — говорив далі генеральний прокуратор, — іммігрант-чужинець, котрий вже зливається з нашим життям, мусить дістати нагоду для само-вдержання і самопошани як член нашого суспільного життя. Важною точкою програми американізації є те, щоб не було взагалі ніякого відріжнювання чужинців відносно праці. Ми не бажаємо творити армії безробітних."

М. Ф. Венджінек згадав, що чужомовна преса була важним чинником у навчанні принципів демократії і лояльності своїх читачів; ніколи не була небезпекою, як говорять її противники, і на кожному кроці була на услугах правительств.

Від негерських громадян промовляв Елмер А. Картер, редактор "Опартуніті". Він звертав увагу на факт, що "поширення громадських прав на негрів ішло дуже плинно"; що неграм ще далі не дають повних прав у деяких сферах краю, далі переважають над ними лінчівання, не дають однакових прав у науці на рівні з другими, відокремлюють їх в армії та воєнній флотії, як теж не приймають їх до флотії, хіба за виїмком найнижчого ступня, себто як послугачів.

"На протязі що найменше сто років, — каже Картер, — ми, люде негерської крові, мріяли про прихід того дня, коли Америка буде для нас означати те саме, що для німця і жиди, італійця і славянина, айриша і скандинавця, та взагалі людей цілої Європи, котрі шукали тут захисту і щастя."

Помимо холодного відношення до їх стремління, ворожого настрою, упередження і виключення з рядів суспільства деякими людьми, негри живуть надією, що накінець таки прийде до повного здійснення ідеалів американської демократії, — твердив Картер, — бо більшість американського народу думає про них не як негрів, але як людей.

Л. Адамс, редактор квартальника "Камон Гравнд", журналу видаваного Загальною

Радою для Американської Єдності, роджений в Югославії, заявив, що "лояльності супроти Сполучених Держав, виявлені більшістю чужородців, включно чужинців, яка має велике значіння, тяжко словами описати".

"Цей край починає нарешті бачити", він говорив, "краще ніж будь коли дотепер, що різниці його населення це одні з найбільших його скарбів, так тепер підчас цього вимікового стану, як рівнож по всі часи."

Е. Корсі відповідав на заяву одного нью-орського судді, котрий заповів, що коли Америка вмішається до європейської війни, то в місті Нью-Йорку сейчас вибухне городжанська війна серед чужородців. На це є відповідь, що та заява сильно обурилася громадян італійського і німецького походження. Не підлягає найменшому сумніву, що більша частина німецьких та італійських громадян є лояльні супроти Америки, на що маємо незбиті докази.

Р. Луїс, цитуючи рапорт головного генерала Кровдера про службу чужородців в американській армії в останній світовій війні, виказав, що жадна інша група як така не дістала подібного признання від властей, не тільки за свою відвагу, але як члени добровольчої служби.

"Об'єднуючись сьогодні для оборони демократії", він говорив, "американці тепер тільки боронять тої віри, яка привела їх та їхніх предків на цю сторону океану, однаково чи з Англії, Норвегії, Німеччини, Італії, Югославії, Греції, чи якої іншої країни. У такій вірі, бажанню бути вільними, жити по своїй волі, не в будь-якій відокремленій свого походження, роду або раси, — лежить основа американської єдності. А найшовши ту віру, те бажання волі в серцях так мужчин як і жінок, котрі прибули до Америки з усіх країн світу, відомо нам, що це не наслідство поодиноких народів, але

ми за колеса, крикнув, напнувшись і віз аж чвакнув задніми колесами та й піднявся над болотом. Корчун троху виступався та так і поніс воза по болоті на сухе. Нарід здійняв такий крик від радості та захвату, що аж мама вибігла до воріт.

Що там далі було, Зінь уже не бачив, бо мама зараз же зачинила хвіртку й повела Зінь в хату.

От такий був Корчун. І болячий його всі-всі, не тільки Зінь, навіть ота страшна босячня, що лежала по провалах. За подвирям Зіня зараз же були великі провали, горби та глинища. От по тих глинищах та провалах і кишіли халамидники. Як сонечко пригрівало, вони вилізали на горби й лежали на них сірими, подертими купами. А як вітер, чи дощ, то ховалися в глинища. І на горбах, і в глинищах вони дурно не лежали, а грали в карти, або пили горілку, або сварилися та билися. Зінь часто дивився на них крізь щілину паркану й дуже добре бачив, як вони боялися Корчуна. Ще здалеку помітивши його, вони зараз же здійснювали таку саму шамотню, як мама тато сердитий вертався з роботи.

"Корчун! Корчун іде! Хлопці, Корчун іде!"

І, похапцем-похапцем ховали карти, і гроші, і горілку, і все-все. (Бо Корчун, як хотів, то забрав усе, що йому хотілося). А він ішов собі поволенськи, заклавши руки в кишені. Піджак на опашки, картуз аж на потилиці, кудлаті кучері, як вивернутий кожух на голові, а сам величезний та страшний.

(Дальше буде)

жаріюча іскра в душі людини, звідки походить те стремління, до якого ця країна себе привязує і котре може мати тільки одні наслідки."

А. МекЛіш підкреслив факт, що американська ідея ґрунтується на моральнім порядку, та що сама злука кільканадцять ріжних рас і національностей має свою вартість тільки через ідеали, на котрих державу побудовано і при помочі котрої ми стараємось провести ті ідеали в щоденному житті.

Сенатор Буртон похвалював великі міста, в котрих найбільше чужородного населення Сполучених Держав найшли для себе місце замешкання. Це само-управляючі твердині нашого поступу, в котрих громадянин чужинського роду відіграв важну роль.

Загальна Рада — ФЛІС

ПОДЯКА ПРОФ. О. КОШИЦЯ

Дозвольте мені на сторінках Вашого часопису висловити мою найщирішу подяку хоромі "Юкрейнієн Сивик Центр" в Рочестері, під управлінням пані Софії Дорофей, за прекрасний концерт 5-го квітня, даний на мою честь з приводу сорок-п'яти річчя моєї музикальної діяльності.

Зокрема дякую Організаційному Комітету, що започаткував і перевів це свято: Я. Братусь, Г. Боднар, С. Сидор, С. Дорофей, К. Федьків та Ан. Луцишин; крім того українським організаціям, що причинилися до мого вшанування: Товариство Вільних Козаків, Товариство імені М. Драгоманова, Жіноче Товариство імені Лесі Українки, Товариство імені Т. Шевченка, 6-ий відділ Союзу Українок, 5-ий відділ Оборони України, Товариство Запорозьська Січ, і мого Товариства св. Анни. Також дякую хоромі церкви св. Йосафата з диригентом А. Лавровим, а зокрема шановному гостю диригенту, професорові Л. Сорочинському

В. Винниченко

"ГЕЙ, ХТО В ЛІСІ, ОБІЗВИСЯ"

Зінь тихесенько-тихесенько відчиняє двері до горниці й з усієї сили зціплює щелепи, щоб двері не рипнули. Бо ці паскудні двері раз-у-раз так тонесенько та жалібно риплять, що мама неодмінно за раз же почує з кухні. А як почує, так і пішла бабцю подивитися. Ну, а тут нічого доброго вже не жди. Бабця, як тільки побачить Зіня біля святого стола, то так жажнеться, неначе Зінь уже пів паски зів та поскормився так, що й сам "бозя" його не обчистить.

А Зіньові тепер зовсім не паски треба в горниці. Нехай вони собі всі там стоять на тому столі — і паски, і ковбаси, і крашанки, і хрущики, — нехай стоять, він їх і пальцем не чіпне. Бо йому щось інше треба взяти в горниці.

Та як не зціплює щелепи Зінь, а двері таки риплять, та ще ж так хитро та тонесенько, неначе кажуть: "А-а, іде-еш?"

Зінь прикіпає й озирається до кухні. А звідти вже викирає голова бабці в темній хустинці, з двома собачими вухами над чолом.

— А ти куди ото знов, га? Гріха набиратися? Га? От я тобі!

Зінь ласкавенько схилиє голівку до плеча й щиро-щиро каже:

— А я, бабусенько, їй-бо не до пасок.

— Не до пасок? А хто облупив маленьку пасочку?

— А вона сама облупилася.

— "Сама"? От я тобі дам "сама". Зачини двері до гор-

й був десь отой бозя. Скільки Зінь не питав і маму, і бабцю, і самого тата, ніяк не міг допитатися: а який той бозя, а де ж саме він живе, а що робить. Кажуть, — на небі. Але скільки Зінь не дивився на небо (аж шия часом боліла починала), ніколи ніякого бозі не бачив. Горобців, голубів, метеликів, мух бачив, а отого бородатого, сивого дідуся, що на іконі, ні разу. І як він міг, отой дідуся, жити на небі? А що ж він їв, а де ж він спав?

Все це було якесь неясне, непевне. А от Корчун, еге, це було цілком ясне та певне. Корчун був здоровенний-здоровенний, удвоє більший за маму, за бабцю та й за самого тата. Волосся в нього було таке кучеряве та буйне, що Зінь міг би сховатися в ньому, як у буряні. І брови, вуса, і борода теж були страшенно кудлаті та чорні. А зуби великі-великі та жовті, як зубки часнику.

А жив Корчун не десь там на небі — невідомо де та як, а таки тут на землі, недалеко десь від Зіня. Зовсім десь недалеко, бо кожної хвилини міг прийти й зробити з Зінєм усе, що хотів би: забрати в торбу, віддати зайцям, циганам, халамидникам. І, розуміється, давно б уже забрав, коли б Зінь своєчасно не каявся та взагалі не був такий лагідний та слухняний.

А раз уже було так, що Корчун троху-трохи не вхопив Зіня.

Зінь стояв собі за хвірткою на вулиці й дивився, як Корчун — зовсім не те, що бозя, що це — справжній і страшний Бог кари та заборони. І коли Зіньові казали: "Чекай, чекай, ось скажу Корчунові",

шов. Ніякого ніде Корчуна не було. Зінь сперся собі спиною на лавочку та й дивився, не роблячи нікому ніякої шкоди. Здається, чого б тому Корчунові чіплятися до нього?

Аж бач, уже якось довідався і де не звязав коло хвіртки. Зінь тільки тоді й помітив його, як Корчунові коліна стали перед самими очима Зіня. Зінь задер голову і, — матінки мої рідні! — згори нависла над ним, як дерево, кудлата величезна голова Корчуна, з бачкати, страшними, червоними очима і сизим носом. Голова моторошно посміхалася та спускалася все нижче та нижче до Зіня, а коліна розсувалися та розсувалися, аж поки Корчун увесь не присів перед Заньом. Зінь похолов, заціпенів, а серце затіпалося, як отой горобець, що тато раз дав Зіньові в руку.

— А чий ти, хлопчику? — страшним, рипучим голосом сказав Корчун і на Зіня війнуло з рота Корчуна тим самим смородом сірки, що казала бабця.

Зінь несамовито закричав, прожогом кинувся до хвіртки й улетів у двір.

Як Корчун не погнався за ним, як не схопив його в торбу, просто таки незрозуміло. Мабуть тому, що Зінь уже не був за хвірткою, значить, уже не робив недозволеного. Бо Корчун не смів хапати Зіня, як він не робив нічого забороненого.

Але з того часу Зінь твердо й непохитно знав, що Корчун — зовсім не те, що бозя, що це — справжній і страшний Бог кари та заборони. І коли Зіньові казали: "Чекай, чекай, ось скажу Корчунові",

ми за колеса, крикнув, напнувшись і віз аж чвакнув задніми колесами та й піднявся над болотом. Корчун троху виступався та так і поніс воза по болоті на сухе. Нарід здійняв такий крик від радості та захвату, що аж мама вибігла до воріт.

Що там далі було, Зінь уже не бачив, бо мама зараз же зачинила хвіртку й повела Зінь в хату.

От такий був Корчун. І болячий його всі-всі, не тільки Зінь, навіть ота страшна босячня, що лежала по провалах. За подвирям Зіня зараз же були великі провали, горби та глинища. От по тих глинищах та провалах і кишіли халамидники. Як сонечко пригрівало, вони вилізали на горби й лежали на них сірими, подертими купами. А як вітер, чи дощ, то ховалися в глинища. І на горбах, і в глинищах вони дурно не лежали, а грали в карти, або пили горілку, або сварилися та билися. Зінь часто дивився на них крізь щілину паркану й дуже добре бачив, як вони боялися Корчуна. Ще здалеку помітивши його, вони зараз же здійснювали таку саму шамотню, як мама тато сердитий вертався з роботи.

"Корчун! Корчун іде! Хлопці, Корчун іде!"

І, похапцем-похапцем ховали карти, і гроші, і горілку, і все-все. (Бо Корчун, як хотів, то забрав усе, що йому хотілося). А він ішов собі поволенськи, заклавши руки в кишені. Піджак на опашки, картуз аж на потилиці, кудлаті кучері, як вивернутий кожух на голові, а сам величезний та страшний.

(Дальше буде)

OUR AMERICAN PAGE

Mail contributions to 524 Olive Street, Scranton, Pa.

A GREAT PEOPLE

By KOSTA TODOROV
Former Bulgarian Minister

We are particularly pleased to print this article of a noted Bulgarian leader about the Serb people, for various European imperialists have always tried to represent the Balkan peoples as doing nothing but quarreling among themselves and have pictured the Bulgarians as waging a ceaseless struggle with the Serbs. They have tried to frighten all who support the rights of small peoples to independence with the example of "Balkanization."

Editor

It is not the largeness of a population or even its cultural level which reflects a given people's greatness, but rather its spirit, self-respect, conscience of its worth and its willingness to battle and sacrifice in defense of its rights and honor. Thomas Masaryk used to stress quite often that the size of a people's population or territory does not determine its greatness. It was his belief that a great nation is one with great ideas and with the ability to defend them.

For that reason the federation of Yugoslav peoples may be called great, worthy of admiration and deep respect. Although they were in an unusually difficult predicament, although surrounded by enemies, although threatened with an invasion by the fear-inspiring German military machine, although their government had given in to Hitler, the people of Yugoslavia raised the banner of rebellion, overthrew and unburdened themselves of those who had capitulated and took a firm stand in defense of their rights, honor and independence.

It can be said that in Europe there exist three such peoples that took up arms in defense: England, Yugoslavia (population: 16 million) and Greece (population: seven million). They have demonstrated that their honor and liberty is above all.

[We might add that the precedent for such conduct was set by the Ukrainians of Carpatho-Ukraine, who, though less than a million strong, in March, 1939, waged armed resistance against the Magyar invasion which was backed by the Germans. Also, for a certain period, the world marveled at the courage of Finland.—Editor.]

Last month, on the basis of private information, I stated on the pages of this newspaper that Yugoslavia would not capitulate. Events then developed in such a way which seemed to indicate that I had erred.

THE FIRST LINE OF DEFENSE

The first line of defense for America is not the men who are training for actual warfare. It is the men behind them—the men who are arming America so that she will be so strong that there will be no need to fight.

The first line of defense is the men in industry who have set out to throw the lie in the face of the dictators—who said that a free people cannot act with the dispatch of servile groups, that men who live as men cannot accomplish what serried ranks of slaves, whose lives and thoughts and jobs are ordered for them, can do.

But this first line of defense needs arms of its own as much as the men in the government forces need the arms and equipment labor produces.

First, they need the armament of knowledge—a knowledge of the dangers of world domination and slavery against which they are arming, a knowl-

Prince Paul did capitulate. But not the people. After a battle on the streets of Belgrade and in various cities of Bosnia, on the night before March 27 the people rejected the shameful act of Prince Paul and his government. They set out upon a terribly risky and decisive battle, which Hitler could not avoid without risking loss of prestige, which, in turn, would have brought him much undesired results.

The Serbs—I say the Serbs, for they actually started the rebellion—five hundred years ago fell under the Turkish yoke following an unsuccessful battle on the Kosovo fields. In 1389 the Turkish hordes commanded by Sultan Murad himself, defeated the Serbian patriots, though the latter opposed the barbaric invaders fiercely. It was then that the Serbian knight, Milosh Obilin, crept into the Sultan's tent and killed the Turk leader.

And while under Turkish yoke the Serbs glorified the Kosovo battle not as a beating but as a moral and personal victory over the aggressor. They did so, for they had lost their independence only as the result of defeat by an incomparably stronger foe. They had fallen in battle with their boots on, but they had not capitulated.

Recollections of this tragic but heroic battle nurtured the spirit of the Serbs throughout three-and-a-half centuries. And often did it throw them into battle with their oppressor. Impaired with this spirit and tradition was Black George, who in 1805 led the Serbs in a revolt which ultimately ended with the independence of the Serbian state.

Once, when the Serbian leaders gathered at a conference to determine whether it would be advisable to start an uprising, it was learned that they could depend upon no more than five thousand rebels. One of the elder, experienced conferees

stated: "Simple calculation shows that our cause is hopeless. With such forces we cannot defeat the Sultan, who has hundreds of thousands at his command and who manages to withstand attacks from such great states as Russia and Austria. It would be better to let it go at that so as not to spill our people's blood uselessly." At this, Black George grabbed his pistol and shot the old, experienced advisor. "What have you done?" the others cried in alarm. "I destroyed the calculations," Black George replied.

And the Serbs began their revolt, which resulted in establishing the foundation for the rebirth of the Serbian state—the first after their defeat on the Kosovo fields. Within 115 years the Serbian state developed into present-day Yugoslavia.

What the present defiance of the Yugoslavs will bring—victory or defeat—is not known. However, their conduct has presented the opportunity to form on the Balkans a new front against Hitler. Now Turkey, without question, will stand across Hitler's march on Greece. And the Germans will have to face not less than two-and-a-half million troops, to whom England and the United States will give aid in arms and other technical equipment.

But this is more important. The Yugoslavs have remained loyal to their historical, heroic tradition. They have not disgraced themselves. The Serbian people, like Black George, destroyed "simple calculations." They have rallied to battle and not to the peace of slavery. And in this is to be found their greatness.

Moral values—these form the basis of a nation's life. Those peoples die who do not know how or who do not care to defend themselves. France fell not because the Germans had more tanks and airplanes, but because she was inspired by the thought that it is better to live as a slave than to die in battle.

The Serbs have chosen another motto: "It is better to die in battle than to live as slaves." Here is the Serbs' greatness. They are great because they respect the equally great idea of liberty and defend it with all their might.

Fourth, they need the armament of thought—now more than ever it is necessary to think things through—not to be led into false paths by the cries of demagogues. The enemy at our gates boasts of the power of its propaganda. They must guard against this and weigh every idea presented in the scale of balanced judgment, with the eternal query, "What is the source? Whom will this benefit?"

And lastly, they need the armament of purpose—purpose to carry through the job at hand to the best of their ability. They must condition themselves by every effort to the greater job which lies ahead, when the night of chaos is over and the spirit of fear and hatred is destroyed. For in the new world to come there must be peace and justice, work and a chance to live as free men for all, no matter what their class, or race, or religion may be.

Ruth Taylor

FREE TRAINING COURSE IN HOUSE WORK

Not every girl can meet the necessary requirements for factory workers, namely, a swift, constant set of motions. The ability to stand the strain of speedy mass production.

Many girls can be happy and successful as specialized home-keepers or certified housekeepers. A free course in training girls of 16 and over is now operating under the Lackawanna County Dept. of Public Instruction. Applicants must register at the State Employment Office, 541 Wyoming Avenue, phone 2-322. There are evening classes for those now employed.

Cooking is taught at the Spring Brook Water Co., 127 Jefferson Ave. Child care at the Home of the Friendless. Girls cook and serve various meals, each in turn acting as guest, hostess, waitress and cook. Expenses for carfare to attend classes are more than balanced by the many lunches enjoyed by the girls.

This free training course sponsored by the government will help to make housework a more dignified occupation. Upon completion of the course, girls receive a certificate stating that they are skilled, trained workers. Employers are constantly seeking the services of such trained helpers and offer from \$6 to \$10 a week.

Mrs. Helen Strauch, Director, a qualified vocational teacher of wide experience, also holds classes for employers, where they are taught to realize the necessity for better attitudes and conduct toward employees. Girls and employers will discuss common problems and in time will establish much needed hour-and-wage standards.

Mrs. Strauch will also follow up the trained girls placed in employment, and aid both employer and employee to adjust themselves to a happy, successful relationship.

Girls who take this course will find immediate, lucrative employment, and be better prepared for the future as the home makers of America. While the boy friends are training in military camps, the girls can likewise train for successful home making.

Enroll now at the State Employment Office.

MCKEES ROCKS TO HOLD GET-ACQUAINTED DANCE FOR "UKRAINIAN LIFE"

U. W. A. Assemblies of McKees Rocks, Pa., are sponsoring a dance on Saturday, May 3rd, at the Ukrainian Hall. Object of social is to better acquaint the public with the fine journal, Ukrainian Life, published monthly by the Ukrainian Workingmen's Association. Good American and Ukrainian music to be featured.

The committee headed by its chairman, Metro Staroschak, consists of Anthony Yary, Adam Juba, Anna Hoysan, Sophie Sarachman, Alec Sushansky and Anne Staroschak. An invitation is extended to all Ukrainian-American youth and their friends to come and enjoy themselves and at the same time aid a worthy cause.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УКР. РОБ. СОЮЗА

ВІДДІЛ 7, СКРЕНТОН, ПА. Збори в неділю, 27 квітня, в 3-й полові, в клубі, там, де все, з причини свята. Кожний член повинен прийти і заплатити своєї вкладки, бо в протинім разі буде сусидованим.

ВІДДІЛ 38, НЬО-ЙОРК, Н. Я. Збори в неділю, 27 квітня, в 2-й полові, в Карпатів Гол, 217-219 Іст Шеста вул. І. Прибільський, секр.

ВІДДІЛ 43, БОФАЛО, Н. Я. Квартальні збори в п'ятницю, 18 квітня, в 7:30 веч. Буде справоздання за три місяці. Проситься контрольну комісію обрхувати фінансові книжки і здати справоздання на цих зборах.

Отже всі члени і членкині повинні прийти. П. Пасека, секр.

ВІДДІЛ 47, СКРЕНТОН, ПА. Збори в неділю, 27 квітня, в 8-й веч., в 5-й полові, в У. Г. Клубі, при 608 Вест Лакаванна Енью. Проситься всіх членів принести на збори якусь добру думку (проект) на Десяту Головну Конвенцію У. Р. Союзу. Н. Бондар, голова

ВІДДІЛ 50, ПІТСБЕРГ, ПА. Збори в неділю, 20 квітня, в 2-й полові, там, де все. Хоч в той день в Великдень, але збори не можна відкласти на 27-го, бо гая буде занята на збори для Окружного Комітету з Пінсбуржани. Проситься всіх членів і членкинь прийти на збори і заплатити свої вкладки. На спеціальних зборах 16 березня відділи 50 і 240 спільно вибрали т. Василя Крейковського делегатом на Десяту Конвенцію У. Р. Союзу, а т. Іван Яцив вибраний його заступником. І. Качорський, секр.

ВІДДІЛ 64, БОФАЛО, Н. Я. Перед-конвенційні збори в суботу, 19-го квітня, в годині 8-й вечером. М. Сорока, секр.

ВІДДІЛ 65, БАЛТИМОР, МД. Збори в суботу, 19 квітня, в 7:30 веч., з причини, що на 20-го припадає Великдень. Проситься всіх прийти в означений час. Л. Ременюк, секр.

ВІДДІЛ 67, СКРЕНТОН, ПА. Збори в суботу, 19 квітня, в 7-й веч., в У. Г. Клубі, 608 Вест Лакаванна Енью. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо будемо ухвалювати проект на Десяту Головну Конвенцію У. Р. Союзу. За уряд: Е. Грешук, А. Гловач.

ВІДДІЛ 72, ДІТРОЙТ, МИШ. Збори в суботу, 19 квітня, в 7:30 веч., в Українським Горожанським Клубі, при Мишиген вул. Всі мають прийти і заплатити свої належності, щоб не треба було чекати з відсиленням розмету до останнього дня, бо потім проголошується в газеті, що на час не заплачено. Тому старайтесь платити на час. В. Нірчук, секр.

ВІДДІЛ 173, ШИКАГО, ІЛЛ. Збори в суботу, 19 квітня, в 7-й веч., в хаті секретаря, при 1900 Вест 48 Стріт. Уряд

ВІДДІЛ 191, НЬО-АРК, Н. Дж. Збори в четвер, 17 квітня, в 7:30 веч., при 59 Бікон вул. Проситься всіх прийти. Є важні справи. М. Мельник, секр.

ВІДДІЛ 225, КЛІВЛЕНД, О. Квартальні збори в неділю, 20 квітня, в 1:30 полові, при 1051 Обори Енью. Проситься всіх прийти, вислухати звіт уряду і вирішити свої вкладки. Також вирішимо час, коли збори мають відбуватися через літній

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНА-ЕМ. Партикуляр на фортеп'яні з текстом \$2.50
А ЛЬБОМ СТРЕЛЬЦЬКИХ ПІСЕНЬ. На фортеп'яні з усіми словами 2.50
УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ТАЦІ. На фортеп'яні 2.00

UKRAINIAN BAZAAR
2248 Grayling Avenue
Detroit, Mich.

ПРИЙДІТЬ ДО НАС І РОЗМОВТЕСЬ ПО УКРАЇНСЬКІ З УКРАЇНСЬКИМ ПРОДАВЦЕМ

Виставляємо на ПРОДАЖ всі наші повні підновлені УЖИВАНІ АВТОМОБІЛІ І ТРОКИ. Не тільки АВТОМОБІЛІ І ТРОКИ на наших просторіх подіри, але таксамо НАРІДПШІ УЖИВАНІ АВТОМОБІЛІ під дахом у наших складі уживаних машин. Не зважаючи на низькі ціни, продаємо кожний НЬО-АРК МОТОР АВТОМОБІЛІ І ТРОК з нашою

БЕЗУМОВНОГО ГАРАНТІЮ ЗВОРОТУ ГРОШЕЙ NEWARK MOTORS

Авторизовані продавці
PLYMOUTH • • • DE SOTO
INTERNATIONAL TRUCKS
432-442 South Orange Avenue
Newark, N. J.

Phones: MA. 3-5251 & MA. 3-5252
Питайте за Мирославом Вакульським

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ ПОГРЕБНИК на Філадельфію й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

Cor. Franklin & Brown Sts., Philadelphia, Pa.
Tel.: Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

CHEST COLDS

For real, quick relief from distress of an aching chest cold and its coughing—rub on Musterole, a wonderful soothing "cough-irritant". Better than a mustard plaster to help break up painful local congestion. Made in 3 strengths.

MUSTEROLE

сезон. Окрім того ще є деякі справи. Отже всі як один на ці збори.

ВІДДІЛ 268, ТОРОНТО, ОНТ, КАНАДА. Квартальні збори у вівторок, 22 квітня, в 8-й веч., в до-калю О. У., ріг Деннісон і Коін вул. Проситься всіх членів і членкинь прийти на ці збори, бо буде звіт уряду за три місяці. Також буде вибір фінансового секретаря, бо теперішній зрештунув. Також є багато інших справ до погодження. Л. Залена, рек. секр.

ВІДДІЛ 272, ДІТРОЙТ, МИШ. Збори в неділю, 20 квітня, в 11-й перед полуднем, в Укр. Роб. Домі. Є дуже багато важних справ до вирішення, тому кожний член повинен

прийти на ці збори в означений час. О. М., секр.

Святочні бажання

ВІД
PLANTERS NUT
& CHOCOLATE
COMPANY

Planters Peanuts
Wilkes-Barre, Penna.

MAY DANCE

sponsored by
UKRAINIAN YOUTH OF HARTFORD, CONN.,
at the Foot Guard Hall, 165 High St., Hartford, Conn.
Saturday, May 10, 1941
Music by John Karas and his Rhode Islanders from Woonsocket, Rhode Island (return engagement)
BIG TIME FOR ALL . . .

НА ВЕЛИКДЕНЬ
... АБО Я КОЖНОГО ДНЯ ...

НЕ ТРЕБА
БУТИ
БАГАТИМ
ЩОБ ПИТИ
БАГАТУ
Old Quaker

PINT \$1.08
4/5 QUART \$1.70

Чиста житнівка. Разом з податком. У всіх стейтових складах.
THIS WHISKEY IS 4 YEARS OLD. 90 PROOF.
Copyright 1941, The Old Quaker Company, Lawrenceburg, Indiana.

ФУТРА МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО

SMART SPRING FURS FOR FRESH SPRING WINDS

Last few days to prepare for our Easter Holidays

Come in today for your smart spring furs to top off your ensemble

Great variety of scarfs, capes and jackets on hand

All priced within your budget

Michael Turansky

350 7th AVENUE, NEW YORK, N. Y.
Between 29 & 30 Sts. 16th Floor.
Lackawanna 4-0973
Daily to 6:00 P. M. Saturday to 3:00.